

Międzynarodowa konferencja naukowa

Integrace v jazycích – jazyky v integraci, Blansko, 6–7.11.2008 r.

W dniach 6 i 7 listopada 2008 r. w Blansku-Čechovicach w Republice Czeskiej miała miejsce międzynarodowa konferencja naukowa pod nazwą *Integrace v jazycích – jazyky v integraci*. Odbyła się ona w ramach realizacji grantu pod taką samą nazwą (GAČR 405/07/0652). Organizatorem seminarium i kierownikiem projektu jest Profesor PhDr. Marie Krčmová, CSc. z Uniwersytetu im. T.G. Masaryka w Brnie.

W spotkaniu wzięło udział 15 prelegentów z różnych krajów europejskich: Czech, Polski, Słowacji, Niemiec i Włoch. Wygłosili oni 17 referatów w różnych językach: czeskim, słowackim i niemieckim. W prezentowanych wystąpieniach dała się zauważyć różnorodność metodologiczna prowadzonych badań nad językiem, co okazało się korzystne dla wymiany myśli naukowej podczas seminarium i potwierdziło istnienie we współczesnym językoznawstwie multidyscyplinarnego podejścia do przedmiotu badań, dla którego typowe jest przechodzenie od podejścia czysto systemowego przez socjolingwistyczną ocenę materiału badawczego do podejścia kognitywnego.

Tematyka podejmowana przez badaczy była także różnorodna. Biorąc pod uwagę, że było to pierwsze spotkanie dotyczące wspomnianego problemu, w pełni odpowiadało ono założeniom grantu, którego celem jest zaprezentowanie na szerokim tle procesów integracyjnych i dezintegracyjnych w różnych sferach komunikacji nie tylko w konkretnym języku, ale także w ujęciu komparatystycznym. Celem grantu jest więc także przedstawienie procesu zbliżania się języków i to nie tylko w sferze leksykalnej (zapożyczenia wyrazowe), ale także w kwestii przejmowania wzorców tekstowych czy modeli komunikacji. Kolejnym istotnym zagadnieniem poruszonym w powyższym projekcie jest kwestia warunków i impulsów procesu „ożywiania się” małych języków lub tworzenia języków nowych jak również kwestia sfer komunikacji, w których języki te są używane.

Przedstawione referaty dotyczyły zarówno zagadnień ogólnych, jak i szczegółowych. Poruszano w nich problematykę integracji i dezintegracji na poszczególnych poziomach jednego języka, jak również występujące w dwu lub więcej językach. Ogólnosłowiańskim materiałem językowym w aspekcie porównawczym (także w odniesieniu do języków niesłowiańskich) zajęli się w swoich wystąpieniach: N. Nübler (Niemcy) *Srovnání vzniku standardových slovanských jazyků*, N. Kiseleva (Słowacja) *O jazykových kontaktech Střední a Východní Evropy v areálovém aspektu*, H. Karlíková (Czechy) *Arabismy ve slovanských jazycích*, J. Gzda (Czechy) *Tendence k analytismu (a aglutivnativnosti) jako jedna z konvergenčních tendencí v současných slovanských jazycích?*, A. Mikulová (Czechy) *Evaluce. Pojetí v různých lingvistikách*. Charakter komparatystyczny miały również referaty traktujące o paralelnych zjawiskach językowych w dwóch językach,

z których wyjściowym była czeszczyzna. Tym kwestiom poświęcili uwagę: J. Chamonikolová (Czechy) *Některé rozdíly mezi angličtinou a češtinou ve vyjadřování emotivnosti*, P. Karlík (Czechy) *Vokativ krosslingválně (integrace a dezintegrace v jazyku jako stavu mysli)*, J. Vlčeková (Czechy) *Seznamovací inzerát jako obraz společných hodnot*, J. Malá (Czechy) *Možnosti stylistické analýzy publicistických textových druhů věnovaných světu filmu*, J. Malá i A. Mikulová *Lingvistické aspekty návštěvních knih u příležitosti putovní výstavy »Skleněná archa«*, J. Rambousek (Czechy) *Reference k postavám v angličtině a češtině*.

Pozostałe wystąpienia traktowały o procesach integracyjnych i dezintegracyjnych w poszczególnych językach: zjawiskami w języku niemieckim zajęli się – w ujęciu synchronicznym – A. Greule (Niemcy) *Jazyková kultura v Německu*, a w ujęciu diachronicznym – J. Zeman (Czechy) *Jazykové tendence v němčině v 18. století*, w języku angielskim zaś – J. Chovanec (Czechy) *Integrační jevy v jazyce anglického internetového sportovního zpravodajství*. Natomiast odmianie regionalnej i środowiskowej czeszczyzny poświęciła uwagę M. Krčmová (Czechy) w referacie *Hantec jako odraz integrace a desintegrace*. Do tej grupy wystąpień zaliczyć należy także referaty A. M. Perissutti (Włochy) *Postavení friuľštiny v Itálii* i G. Balowskiej (Polska) *Spisovná laština Ondry Lysohorského*, dotyczące konstituowania się nowych języków literackich.

Program spotkania w ramach realizacji grantu *Integrace v jazycích – jazyky v integraci* był, jak widać, niezwykle bogaty. Organizatorzy jednak stanęli na wysokości zadania, koordynując pracę tak, aby – z jednej strony – poszczególni uczestnicy seminarium mogli (trzeba dodać – obszernie) zaprezentować wyniki swoich badań i aby – z drugiej strony – mogły przebiegać wspólne i kuluarowe dyskusje nad wybranymi przez naukowców metodami, problemami czy zakresem prowadzonych przez nich analiz. Na podkreślenie zasługuje szczególnie fakt, że organizatorom udało się stworzyć przestrzeń właśnie na dyskusję, na którą zwykle na konferencjach naukowych brakuje czasu. Dyskusjom sprzyjały również warunki zewnętrzne, spotkanie bowiem zorganizowane zostało w ośrodku konferencyjno-wypoczynkowym w Blansku-Čechovicach, co ułatwiało prowadzenie rozmów i konfrontowanie swoich poglądów między poszczególnymi uczestnikami konferencji.

Wymiana doświadczeń badawczych w trakcie seminarium pozwoliła wypracować wspólne ramy dla prezentowanych wystąpień, które będą następnie drukowane w postaci obszernej publikacji pod nazwą *Integrace v jazycích – jazyky v integraci*. Oprócz druku tomu referatów w języku czeskim (i słowackim) przewidziana jest także druga wersja publikacji w języku angielskim/niemieckim, w której znajdą się powyższe wystąpienia rozszerzone i dostosowane do obcojęzycznego odbiorcy, co jest niewątpliwą zaletą, ponieważ interesująca i aktualna problematyka lingwistyczna poruszana na omawianej konferencji zostanie w ten sposób udostępniona szerszemu odbiorcy.

Mieczysław Balowski, Poznań